

ifrågavarande sjöbeväring, endast 55,000 kronor måtte beviljas.

Om remiss af denna min motion till Stats-Utskottet får jag vördsammt anhålla.

Stockholm den 23 Januari 1886.

R. Klinckowström.

N:o 2.

Af Herr von **Baumgarten:** *Om anslag till bestridande af kostnader, som kunna föranledas deraf, att staten öfvertager skyldigheten att hemta läkare och bestå medicin åt sjuk indelt soldat under vistelse på roten.*

Bland de mest ovissa och mest ojemnt drabbande onera, som för underhållet af vår indelta armé för närvarande förefinnas, äro utan tvifvel de, som röra soldatens sjukvård på roten.

Kongl. resolutionerna af den 7 Februari 1688 och den 18 Maj 1690 ålägga rust- och rotehållare att, då krigsman insjuknar, hemta läkare och skjutsa honom till bemälte knekt fram och tillbaka samt bekosta erforderliga medikamenter, men torde numera, sedan kommunikationerna nästan öfver hela landet betydligt lättats genom jernvägar, ej längre vara tidsenliga. En för läkaren dyrbar tid blifver nemligen ofta tagen i anspråk längre än nödvändigt är, och, då läkarens löner inom armén ej kunna anses höga, helst de icke åtnjuta några tjänstgöringspennin-

gar, ej heller ersättning medelst dagtraktamente för dylika extra förrättningar, så äro desse senare väl värda en måttlig ersättning.

Då dertill kommer, att arméns läkare, enligt Kongl. bref af den 16 December 1817, blifvit stationerade inom bestämda stationer, så att hvarje bataljonsläkare erhållit stationen inom sin bataljons område, men sistnämnda Kongl. förordning sedermera synes genom Kongl. bref af den 23 November 1824 blifvit i viss mån upphäfd, och då enligt Wistrands medicinförfattning pag. 161 dessa bestämmelser hafva blifvit lämpade allt efter innehafvarnes bekvämlighet, så förändras äfven besvären för dessa skyldigheter allt efter läkarnes val af bostad.

Mångenstädes finnes ej mer än en stad inom ett regementes område (exempelvis finnes inom Kalmar regemente ingen stad inom detta regementes område), och derstädes bosätta sig ofta båda bataljonsläkarne, hvarföre rust- och rotehållare understundom hafva 11 à 12 mil till läkares afhemtande eller för dubbel resa fram och åter med läkaren 33 à 36 mil och för att åter komma till roten 44 à 48 mil, oaktadt jernväg ofta finnes större delen af vägen. Rust- och rotehållarne förbise derföre ofta sin sjukvårdsskyldighet, och då befälet nödgas vid svårare sjukdomsfall ingripa och requirera läkare, har händt vid detta regemente, jag har äran tillhöra, att i dylika fall befälet eller läkarne sjelfva fått betala reseersättningarne, och för närvarande är ett sådant mål hvilande hos Konungens befallningshafvande i Kronobergs län.

Ofta kallas läkaren till lindrigt sjuk soldat, då samtidigt någon af rotens anhörige är mera i behof af läkarevård, hvarigenom arfvodet minskas. Ännu oftare fördröjes läkares afhemtning så länge, att hans besök inträffar *för sent* och varder overksam och den sjuke, om icke döden mellankommer, mången gång får men för all framtid.

Det hör till sällsyntheterna att den mindre jordbrukaren, ens för sina närmaste anhörige, låter hemta läkaren, då afståndet är något längre, och kännes derföre detta onus mera tungt, helst om, såsom händer understundom, medikamenterna under ett år och för en soldat uppgå ända till 12 kronor.

Erfarenheten har visat, att i medeltal hemtas hvarje bataljonsläkare per år 16 gånger med en väglängd af i medio $2\frac{1}{2}$ mil för enkel läkareresor eller för fram- och återfärd tillsammans minst 5 mils medellängd, möjligen för de nordligast belägna corpserna något längre.

Enligt rese- och traktamentsreglementet skulle således för 51 bataljonsläkare vid den indelta arméen med tillsammans omkring 816 resor per år och 5 mils väglängd för hvar resa erfordras 25,296 kronor, hvaraf 9,792 kronor äro beräknade för traktamenten, i fall staten skulle

sjelf vilja öfvertaga denna skyldighet, hvilken skulle bättre än hittills tillgodose alla billiga kraf på en tidsenligare sjukvård för den tjenstfrie soldaten. Genom en följd af år (se bil.) hafva medikamenterna, för sjuk soldat å roten, bekostade af rotehållarne vid Kongl. Kronobergs regemente och efter fem års beräkning, årligen i medeltal uppgått till 12,22 kronor per kompani eller 48,88 kronor per bataljon. Enligt denna beräkning och med 25 procent förhöjning med hänsyn till de troligen ökade läkarebesöken, skulle medikamenterna för den indelta arméns 51 bataljoner årligen uppgå till 2,991,45 kronor. Med afseende på ofvan påpekade förhållanden och då sannolikt jernvägarne skulle komma att betydligt underlätta de ökade sjukbesöken, hvilka, der sådant vore nödigt, äfven kunde göras af provinsialläkaren efter vederbörande militärbefäls af Kongl. Maj:t i administrativ väg medgifna requisition, och då genom sådant statsverket kunde erhålla någon besparing, så att de af mig ofvan gjorda kostnadsberäkningar blifva fullt tillräckliga, tillåter jag mig på dessa grunder vördsamt hemställa,

att Riksdagen för år 1887 ville på extra stat anvisa ett belopp af 30,000 kronor att ställas till Kongl. Maj:ts förfogande för att dermed bestrida de omkostnader, som kunna blifva en följd deraf att rust- och rotehållare må varda, med 1886 års utgång, befriade från skyldigheten att, vid deras knekts sjukdom å rust- eller rotehållet, hemta läkare och bestrida kostnaderna för medicin.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Carl von Baumgarten.

Bilaga.

Sammandrag af från Vexjö apotek utlemnad medicin, under åren 1880 till och med 1884, till soldater vid 7 kompanier af Kongl. Kronobergs regemente för utdebitering på rotehållarne:

	År 1880.		År 1881.		År 1882.		År 1883.		År 1884.		Summa under åren 1880—1884.	
Norrvidinge kompani	9	33	20	30	26	59	31	01	29	93	117	16
Norra Sunnerbo kompani	4	86	5	11	23	36	17	18	4	65	55	16
Allbo kompani	3	75	—	—	2	67	1	89	—	—	8	31
Skatelöfs kompani	30	24	24	67	26	28	9	56	40	50	131	25
Lifkompaniet	17	91	9	34	15	97	11	22	20	27	74	71
Kinnevalds kompani	9	84	—	88	9	99	4	27	12	13	37	11
Södra Sunnerbo kompani	2	21	1	68	—	—	—	—	—	—	3	89
Summa för ofvanstående 7 kompanier	78	14	61	98	104	86	75	13	107	48	427	59
Kronor												

Vexjö den 29 December 1885.

K. H. Rydberg,
Apotekare.